

Magnum Bullarium Romanum, Seu Ejusdem Continuatio

Quæ Supplementi loco sit, tum huicce, tum aliis quæ præcesserunt
Editionibus, Romanæ, & Lugdunensi ...

Complectens Constitutiones Benedicti XIV. ab Anno 1746. usque ad
Annum 1749

Luxemburgi, 1753

LI. Ad Poloniæ Regni Primatem, Archiepiscopos, & Episcopos: De
concessione, & executione Dispensationum Apostolicarum super
impedimentis Matrimonii. 29. Junii.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74761](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74761)

1748.

illis omnibus, & singulis cenferi, & per quocumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac ejusdem Sanctae Romanae Ecclesiae Camera-rium, & alios Cardinales, necnon ipsius Camerae Apostolicae Thesaurarium generalem, Praesidentes Clericos, aliosve Officiales, & Ministros, ac caeteros, quavis auctoritate, & potestate fungentes, & quodcumque functuros, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiti debere, ac irritum, & inane, si secus super his a quobquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariis.

Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac omnibus illis, quae dictus Gregorius Praedecessor in superius relata Constitutione voluit non obstat; necnon Civitatum, Oppidorum, Terrarum, & Locorum in Provinciis Legationum praefatarum consistentium quorumlibet, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, usibus, Iuris, & consuetudinibus, etiam immemorabilibus; Privilegiis quoque, Indultis, & Literis Apostolicis etiam favore Cardinalium Legatorum, aut Praelatorum Praesidentium praedictorum, communiter, seu peculiariter, sub quibuscumque verborum tenoribus & formis, ac cum quibusvis clausulis, irritantibusque, & aliis Decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis; Quibus omnibus, & singulis, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quavis alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi praesentibus pro plenè, & sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum inferentibus habentes, illis aliis in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum hac vice dumtaxat, Motu, & potestatis plenitudine paribus specialiter, & expresse derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque.

Pontifex mandat praesentium publicationem.

Utque eadem praesentes ad omnium Censuariorum, Feudatariorum, Emphyteutarum, aliorumque Bonorum & Jurium Cameralium in Provinciis Legationum praefatarum consistentium, utilium Possessorum, & aliorum, quos ipsae praesentes concernunt, notitiam facilius deducantur; Volumus, & decernimus ipsas praesentes in plena Camera legi, & registrari, ac ad valvas Basilicae Principis Apostolorum, & Cancellariae Apostolicae, ac in Acie Campi Florae, aliisque consuetis locis, per aliquem ex Curforibus Nostri in Urbe; In singulis vero Legationibus praedictis in Loco residentiae Cardinalis Legati, aut Praelati Praesidentis, publicari, & affigi, ac earum exempla ibidem affixa relinqui; quae sic publicatae, & affixae, omnes & singulos praefatos perinde afficiant, & arctent, ac si illorum unicuique personaliter notificatae, & intimatae fuissent. Quodque eandem praesentium Transumptis, etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus Personae in Dignitate Ecclesiastica constitutae munitis, eadem prorsus fides in Judicio, & extra illud ubique adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae, vel ostensa.

Et fidem transumptis haberi.

Sanctio poenalis.

Nulli ergo omnino Hominum liceat hanc paginam Nostri Decreti, statuti, reservationis, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Datum in Arce Gandulphi Albanen. Dioecelis Anno Incarnationis Dominicae MDCCXLVIII. pridie Idus Junii, Pontificatus Nostri Anno Octavo.

J. Datarius.

Pro Domino Cardinali Passioneo.

Jo. Florius Substitutus.

VISA DE CURIA

J. C. Boschi.

J. B. Eugenius.

Loco † Plumbi.

Registrata in Secretaria Brevium.

Publicata die 3. Julii 1748.

Ad Poloniae Regni Primatem, Archiepiscopos, & Episcopos: De concessione, & executione Dispensationum Apostolicarum super impedimentis Matrimonii.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Venerabilis Frater, salutem, & Apostolicam Benedictionem.

MAGNE Nobis admirationis, nec minoris doloris causa fuit, quod ex fide dignorum relatione, certisque gravium Virorum Literis accepimus, falsam quamdam in isto Poloniae Regno opinionem, & famam invaluisse; quod scilicet ab hac Apostolica Sede, cui Nos, licet immeriti, Divina ordinatione praesidemus, aliqua dispensationes Matrimoniales concessae & missae fuerint, & haec tenore concedi, & mitti soleant, quibus sublata sint impedimenta Canonica Matrimonio legitime, aut valide ineundo obstantia, licet contrahentium alter, vel etiam uterque, Haereticam sectam aperte profiteatur. Quod quum non nisi per injuriam, & intolerabilem calumniam excogitatum sit, atque disseminatum; Apostolici ministerii Nostri officio deesse Nos arbitramur, nisi Vobis, Venerabiles Fratres, atque omnibus, ad quos haec Literae Nostrae perventurae sunt, testatum ac manifestum redderemus, quae sit in hoc rerum genere perpetua Apostolicae hujus Sedis agendi regula, & constans consuetudo; simulque Vos omnes, & singulos per istud Poloniae Regnum, sua semper fide, & religione commendatum, Ordinarios Praesules constitutos, enixe admoneremus, & per misericordiam Dei obsecrarem, ut Literas Dispensationum Matrimonialium, quae pro ipsius Regni Incolis ab hac Sede, & Curia mittuntur, & ipsi attentè legatis, atque expendatis, & a vestris quique Vicariis, & Officialibus accuratissime considerari jubeatis. Nos enim pro certo habemus, idque mox planum facturi sumus, si quid usquam in hac parte peccatum est, non id factum esse Apostolicae Sedis, ejusque Officialium culpa; verum aut Ordinariis Locorum, aut eorum Ministris, qui transmissas Dispensationum Literas nec legere, nec satis pensare curarunt, omnino tribuendam esse.

Neque vero necesse habemus ea omnia in medium proferre, quibus luculenter demonstrari posset antiquitas ejus disciplinae, qua semper Apostolica Sedes Catholicorum cum Haereticis conjugia reprobavit. Sed aliqua dumtaxat asserere sat erit, quibus ostendamus, eandem disciplinam ac regulam ad Nostri usque tempora constanter servatam, apud Nos & Apostolicam Sedem non minus integram vigere, & religiose custodiri. Hoc est, quod de se ipso, suisque temporibus testatus est felix recordationis Praedecessor Noster Urbanus Papa VIII. in suis Literis Apostolicis datis die xxx. mensis Decembris Anni MDCXXIV., quae leguntur apud

ANNO

1748.

Datum Pontificatus Anno VIII. die 12. Junii 1748.

LI.

Causa rescribendi hanc Epistolam.

Quia videlicet falsum assertum fuerat S. Sedem cum Haereticis dispensare ad contrahendum Matrimonium.

Idque situm comprobatur.

Disciplina Ecclesiae Romanae circa Matrimonia Catholicorum cum Haereticis.

Cardi-

Cardinalem Albitium in Libro, cui Titulus *De Inconstantia in Fide cap. 37. num. 217.* ubi ita scribit: *Licet probè teneamus Catholicorum cum Hæreticis Matrimonia omninò fugienda esse, & quantum in Nobis est, a Catholica Ecclesia procul arcere intendamus.* Nec minus apertè sententiam suam declaravit piæ memoriæ Prædecessor patris Noster Clemens Papa XI. in Literis die xxv. Junii Anni MDCCVI. datis, & editis in Collectione ipsius Brevium, & Epistoliarum Romæ vulgata Anno MDCCXXIV., ubi pag. 321. sic legitur: *Majoris momenti esse existimamus, Ecclesie Dei, Apostolicæ Sedis, Prædecessorum Nostrorum, & Sacrorum Canonum, a Catholicorum cum Hæreticis conjugio abhorrentium, regulas, nisi id totius Christianæ reipublicæ bonum exposcat, non transgredi, & in aliis Literis datis die xxiii. Julii Anni MDCCVII. in eadem Collectione relatis pag. 391. Ecclesia siquidem ab hujusmodi conjugio, quæ plurimum deformitatis, nec parum spiritualis periculi præferunt, abhorret.*

Sed & Nostrium hac de re judicium satis patere arbitramur ex Decretali Rescripto auctoritate Nostri edito die iv. Novembris Anni MDCCXLI., & impresso Tomo I. Bullarii Nostri n. XXXIV. §. 3., cujus verba sunt, quæ sequuntur: *Dolens in primis quammaximè Sanctitas Sua, eos esse inter Catholicos, qui insano amore turpiter dementati, ab hisce detestabilibus Coniubiis, quæ Sancta Mater Ecclesia perpetuò damnavit, atque interdixit, ex animo non abhorrent, & prorsus sibi abstinendum non ducunt; laudansque magnopere zelum illorum Anistitum, qui severioribus propositis spiritualibus penis, Catholicos coercere student, ne sacrilego hoc vinculo se se Hæreticis conjungant, Episcopos omnes, & Vicarios Apostolicos, Parochos, Missionarios, & alios quoscumque Dei & Ecclesie fideles Ministros in iis partibus, Hollandiæ videlicet, & Belgii, degentes, serio graviterque hortatur & monet, ut Catholicos utriusque sexus ab hujusmodi nuptiis in propriarum animarum perniciem adeundis, quantum possunt, absterreant, easdemque nuptias omni meliori modo intervertere, atque efficaciter impedire satagant; & quæ paulò post subiecta sunt, ubi de jam contracto Catholice partis cum altera Hæretica coniugio, hæc habentur: *Id verò debere sibi potissimè in animum inducere Conjugem Catholicum, sive virum, sive feminam, ut pro gravissimo scelere, quod admisit, penitentiam agat, ac veniam a Deo precetur, coneturque pro viribus alterum Conjugem a vera Fide aberrantem, ad gremium Catholice Ecclesie pertrahere, ejusque animam lucrari; quod porro ad veniam de patrato crimine impetrandam opportunissimum foret, sciens de cætero, ut mox dictum est, se istius Matrimonii vinculo perpetuò ligatum iri.**

His autem veluti fundamentalibus Apostolicæ Sedis regulis, ejusdem agendi ratio constanti usu recepta apprime respondet. Nam quoties ipsam adiri contingit, sive pro obtinenda simplici facultate contrahendi Matrimonium inter personas, quarum altera hæresim proficitur; sive præterea pro obtinenda simul dispensatione super aliquo gradu, aliove canonico impedimento, quod inter Contrahentes intercedat; neque licentia, neque dispensatio conceditur, nisi hac expressa lege, seu conditione adjecta, nimirum *abjurata prius Hæresi.* Quin etiam recolendæ memoriæ Prædecessor Noster Innocentius Papa X. ulterius progrediens, iussit, & cavuit, ne Dispensationes hujusmodi omninò concederentur, nisi per authentica documenta prius doctum esset, Hæreticam labem contrahente Heterodoxo ejuratam fuisse; quod testatum reliquit laudatus Cardinalis Albitius Congregationis Universalis Inquisitionis tunc temporis

Affessor, in supracitato Tractatu *de Inconstantia in Fide cap. 18. num. 44.* Præfatus verò Prædecessor Clemens XI. in Congregatione Sancti Officii coram se habita die xvi. Junii Anni MDCCX. mandavit inhiberi per Litteras Archiepiscopo Mechliniensi, ne ullas omninò licentias, aut dispensationes impertiretur pro Matrimoniis inter contrahentem Catholicum, & alterum Hæreticum celebrandis, nisi abjuratio Hæresis reipla præcessisset; Theologos autem, qui contra hujusmodi praxim opinati fuerant, acriter admonendos decrevit; quemadmodum memoriæ prodidit bonæ memoriæ Vincentius hujus Sanctæ Romanæ Ecclesie Cardinalis Petra nuncupatus in suo Commentario ad Constitutionem xii. Joannis XXII. ipsius Operis Tomo 2. pag. 76. num. 14.

Quod si nonnulla inveniantur exempla Romanorum Pontificum, qui aut licentiam contrahendi Matrimonium, aut etiam dispensationem super impedimento aliquo concesserunt, non adjecta conditione de abjuranda prius Hæresi; rarissimas primum omnium dicimus hujusmodi concessiones fuisse, & quidem plerasque earum pro Matrimoniis inter Supremos Principes contrahendis, nec nisi gravissimâ urgente causâ, eaque ad publicum bonum pertinente, factas fuisse; insuper adjectas semper fuisse opportunas cautelas, tum ne Coniux Catholicus ab Hæretico perverti posset, quin potius ille teneri se sciret ad hunc pro viribus ab errore retrahendum; tum etiam, ut proles utriusque sexus ex eo Matrimonio procreanda, in Catholice Religionis sanctitate omninò educaretur. Deinde verò facile est agnoscere, in istiusmodi concessionum genere nullum errandi locum Executoribus suppetere, nisi ipsi aliqua in re scienter, & data opera officio deesse velint. Denique ex hætenus dictis apertè constat, in omnibus casibus, quibus facultates, aut dispensationes ab Apostolica Sede petantur pro Matrimoniis a Catholico Viro, aut Muliere, cum Hæretica Fœmina, aut Viro contrahendis; eandem Apostolicam Sedem, ut supra diximus, hujusmodi Matrimonia, nisi Hæresis abjuratio præcedat, & semper improbare, ac damnasse, & nunc quoque abominari, ac detestari.

Quoties verò Dispensationes ex aliqua probabili causa petuntur pro Matrimoniis, quæ quidem inter Hæreticos, seu cum altera parte Hæretica sunt contrahenda, sed id nequaquam in precibus palam exponitur; quum nequeant Apostolicæ Sedis Ministri, atque Officiales hoc divinando rescire; ad obstruenda obloquentium, & calumniantium ora, hoc innuisse sufficeret, quod nulla conceditur dispensatio, quæ alicui certo Executori directè non sit, cui nimirum in mandatis datur, ut de omnium expostorum veritate cognoscat, & dispensationem ipsam servatis servandis effectum fortiri faciat; Cumque huic ignorare non liceat, Matrimonia Catholicorum cum Hæreticis ab Apostolica Sede improbari, & damnari, facile verò cognoscere valeat, Hæresis vitium, quo contrahentium alter inficitur, & de quo nulla habetur mentio in Literis Dispensationis, eidem Apostolicæ Sedi occultatum fuisse; ad ejus officium pertinet hujusmodi Literarum executionem suspendere, ejusque suspensionis causam Romano Pontifici, ejusve Officialibus, eâ, qua decet, reverentiâ per Litteras aperire; quemadmodum Prædecessor quondam Noster Alexander Papa III. Ravennæ Archiepiscopo faciendum præscripsit in suis Literis, quæ ad perpetuum vigorem in Decretalium Codicem relatæ sunt *Cap. Si quando, de Rescriptis*; ubi sic legitur: *Qualitatem negotii, pro quo Tibi scribitur, diligenter considerans, aut mandatum Nostrium reverenter adimpleas, aut per Litteras tuas,*

Contraria exempla rarissima, & cum gravi cautela.

Cautelæ in hinc casibus adhibita.

In casibus dubiis, non solum certus executor designatur;

Qui conceditis mentem ignorare nequit.

Pont. quoque hæc Matrimonia evitanda injunct.

Nec conceduntur dispensationes nisi cum clausula, ABJURATA PRIUS HÆRESI.

1748.

Seſultorius apponitur conditio, dummodo Orthodoxæ Fidei cultore. ſinc &c.

Eius conditionis lex non ſine executoris culpa violatur.

Objectum de declaratoria pro impubere reſellitur,

quare adimplere non poſſis, rationabilem cauſam præſentandam; quia patienter ſuſtinebimus, ſi non feceris, quod præva Nobis fuerit inſinuatione ſuggeſtum.

Verum non hic ſiſtit Apoſtolicæ Sedis, ejuſque Officialium circumspectio. Si enim diſpenſatio, quæ pro removendo alicujus Matrimonii canonico impedimento ex aliqua rationabili cauſa petitur, ad ejuſmodi Regionem pertinere dignoſcatur, in quibus Catholici cum Hæreticis mixti habitant; nec aliunde certò conſtat, utrumque poſtulantem, ſeu eorum alterum Catholicæ Religionis profeſſorem exiſtere; præſati Officialia Pontificis mentem probè callentes, poſtulantem utrumque Catholicum eſſe ſemper præſumunt, ideoque eorum præces in Libello (*Supplicationem* appellant) Pontificis manu obſignando hiſ verbis exponunt: *Cupiunt Oratores præſati, qui Orthodoxæ Fidei cultores verè exiſtunt, & ſub obedientia Sanctæ Romanæ Eccleſiæ vivunt, vivere que & mori intendunt &c.* quibus conſonant alia verba, quæ in parte conditionali ad majorem cautelam apponuntur, nimirum: *Et dummodo Oratores præſati Orthodoxæ Fidei cultores verè exiſtant, & ſub obedientia Sanctæ Romanæ Eccleſiæ vivant, vivere que, & mori intendant.*

Quibus prænotatis, jam id jure optimo quaerimus: quum Literæ Diſpenſationum Matrimonialium ejuſmodi verbis conceptæ, eoque tenore expeditæ fuerint; ſi poſtmodum innotefcat contrahentes Hæreticos eſſe, vel unum eorum Catholicum, alium verò Hæreticum; & nihilominus diſpenſatio executioni mandetur: cujuſ erit culpa, & quiſnam diſpenſationis in indignoſ profuſæ jure accuſari poterit? An is, qui bona fide, & opportunis cautelis adhibitis, adjectisque legitimis conditionibus, illam conceſſit; an verò is, qui nulla conditionum hujusmodi ratione habita, aut nulla de contrahentibus diſquiſitione præmiſſa, diſpenſationem ipſam, contra Concedentis voluntatem, indebitum effectum habere permiſit?

At dicit aliquis, non omnes Diſpenſationum Literas iſtiusmodi clauſulis munitas ſemper expediti; quum & in ipſam Poloniæ Regnum, paucis ab hinc annis, quædam Diſpenſatio ab Urbe miſſa fuerit, quæ nullam hujus generis appoſitam conditionem præſerebat. Hujus facti ſpeciem, quam Nos animo præſentem retinemus, non abs re erit hic explanare. Diſpenſatio erat ſuper ætate, favore cujuſdam Puellæ, quæ ſex menſibus minor erat duodennio, quod eſt in Foeminis legitimum ætatis tempus ad Matrimonium ineundum. In ejus autem conceſſione expoſitum fuit, quod *malitia illa ſupplebat ætatem, ut de jure Matrimonium contrahere poſſet.* Quapropter Declaratoria hæc potius dicenda erat, quam Diſpenſatio; quum facultas contrahendi Matrimonium ante præſcriptum ætatis tempus, quoties malitia ſuppleat ætatem, ab ipſa Legum & Canonum diſpoſitione proveniat. Quin immò Epifcopi ipſi, & Ordinarii Locorum jure ſuo pronuciare poſſunt ſuper ea quaëſtione, quæ facti eſt; an ſcilicet malitia, ut aſſeritur, ætatem ſuppleat; & conſequenter Matrimonii contrahendi licentiam impertiri valent; neque neceſſe eſt Apoſtolicam Sedem adire, niſi pro majori actus ſolemnitate; & ne de contractus Matrimonii hujusmodi validitate propter minorem ætatem hæſitari contingat; ut habet formula, quæ in concipiendis Literis Declaratoriis ſuper minori ætate adhiberi conſuevit - Siquidem Canonice docent, cumulativum juſ eſſe inter Apoſtolicam Sedem, & Judices Ordinarios, cognoscendi & pronuciandi de hac re, an ſcilicet malitia ſuppleat ætatem; privativum verò Apoſtolicæ Sedis juſ eſſe concedendi Diſpenſationem ad contrahendum Matrimonium impuberi, qui per ætatem nondum conjugali cõpulæ maturus eſt, ſed tamen rationis uſu ita pollet, ut Matrimonii contrahendi vim, & naturam intelligat. Etenim ad validitatem Matrimonii, quemadmodum rationis uſus requiritur de jure naturali, & Divino, ita actualis ad

conjugalem copulam potentia requiritur de jure poſitivo Canonico. Romanus autem, Pontifex eſt ſupra juſ Canonicum; at quilibet Epifcopus eo jure inferior eſt, proindeque illius legibus derogare nequit.

Verum, omiſſa etiam quaëſtione hæc, an licentia contrahendi Matrimonium ante legitimum ætatis tempus, quando malitia ſupplet ætatem, Diſpenſationis proprie dictæ, an potiùs Declaratoriæ vim habeat; adeoque utrùm Gratia, an Juſtitia actibus accenſeri debeat; videndum præterea eſt, an in Apoſtolicis Literis ſuper hac re conceſſis, quamvis ea verba, & æque conditiones minimè legantur, quæ in aliis Diſpenſationibus apponi ſolent, alia tamen adſint æquipollentia verba, quorum vigore hujusmodi Literarum Executor deputatus (ubi Contrahentium alterum, ſeu ambos, Hæreſis labe infectos eſſe, neque id concedenti narratum in precibus, nec alia via eidem comperitum fuiſſe, cognoverit) ab earum executione abſtinere ſe debeat: De hoc autem dubitari non poterit, ſi advertatur, quod poſtquam in hujusmodi Literis Executori demandatum fuit, ut ſe de præmiſſis diligenter informet, ac videat, an verè, & legitime conſtat, in hujusmodi impubere malitiam ſupplere defectum ætatis; eidem deinde committitur, ut poſtulantem permittat, dummodo nullum aliud ei obſtet canonicum impedimentum, Matrimonium cum aliquo Viro nullo ſibi jure prohibito, vel ex diſpenſatione Apoſtolica permiſſo, ſervata forma Concilii Tridentini, contrahere; quibus ſanè verbis Executori ea lex indicitur, ut minimè ſinat hujusmodi impubere, Diſpenſationis, ſeu Declaratoriæ effectum gaudere; ſi exploratum habuerit, ipſi in animo eſſe detestabiles cum Hæretico nuptias contrahere.

Jam verò longiùs proceſſit oratio Noſtra, quam Nobis hujus Epiftolæ initio propoſitum fuerat; Cujus rei tamen Nos minimè poenitet; Nobis enim ſummopere cordi eſt, maximeque intereſt Catholicæ Religionis, & Sedis Apoſtolicæ, ut factorum rerumque veritas non ignoretur; neque falſi rumores adverſus Sacram Petri Cathedram diſſeminati fidem inveniatur; ſi quæ autem contra Sacros Canones ullibi inordinatè geruntur, eorum culpa in immeritos nequaquam tranſeratur.

Ut autem eò redeat Epiftolæ Noſtræ finis, unde eadem initium deſumpſit; Tibi, Venerabilis Frater, cæteriſque iſtius Regni Ordinariis Præſulibus, iterum enixè commendamus, ut Apoſtolicas Diſpenſationum Literas, quæ Vobis pro executione diriguntur, & diligenter ipſi expendatis, & a veſtris reſpectivè Officialibus attentè conſiderari jubeat; neque etiam ſuperfluum exiſtimetis, ſi quid in ipſis abnorme, ac novi exempli addeſſe videatur, de earum veritate, aut falſtate diſquiſere; Multa enim malitia hominum eſt ſuper terram, nec Nobis reſcire datum eſt, uſque quò pertingere valeat falſariorum audacia. Porro ad aures Noſtras pervenit, quemdam fuiſſe, qui, ſublato gradus impedimento, Hæreticum Virum cum Muliere Catholica Matrimonio conjunxerit; cumque deinceps factum ſuum reprehendiſſe comperieſſet, non dubitavit aſſerere, ſe hac in re Apoſtolicæ Diſpenſationis, quam ab Urbe accepieſſet, auctoritate munitum fuiſſe; quum verò ad producendas hujusmodi Diſpenſationis Literas provocaretur, eas nunquam edere potuerit, quia eaſ reipſa nunquam accepit. Verum Nos, de inclyta Polonorum Natione, quam Paternæ charitatis affectu complectimur, deque ſacris iſtius Regni Præſulibus, quos omnes & ſingulos magno in honore habemus; favorabiliùs judicantes, improbum hujusmodi ſcelus nequaquam iſtlic admiſſum fuiſſe credimus. Tibi autem, Venerabilis Frater, Gregique Tibi commiſſo, Apoſtolicam Benedictionem ex animo impertimur.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum die xxix. menſis Junii MDCCXLVIII, Pontificatus Noſtri Anno Octavo.

Clauſula appoſita in dicta declaratoria.

Valde intereſt Sacre Sedis, ut falſi rumores diſſipentur.

Horroria ad Ordinarios pro cætere impuſionibus, & ex quaerendis Literis diſpenſationum.

LII.

S. Stephani, Papæ & Martyris Militibus conceditur, ut Ense ad latus instructi coram Romano Pontifice comparere possint.

Dilecti Filiis Militibus Sancti Stephani.
BENEDICTUS PAPA XIV.

Dilecti Filii, Salutem & Apostolicam Benedictionem.

Militia S. Stephani variis Privilegiis a Rom. Pont. cumulata fuit.

Et ob ejsdem militiæ merita.

Pontificis Militiæ nova privilegia addere non designatur.

Ideo eis concedit, ut Ense ad latus instructi coram Romano Pontifice adesse possint.

Dat. Pont. A. V. II. die 8. Junii 1748.

De libero, & mutuo Commercio inter Provincias, Civitates, & Loca Ditionis temporalis Sanctæ Sedis.

BENEDICTUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI.

Ad perpetuam rei memoriam.

QUO die supremum Reipublicæ clavum, unâ cum Apostolicæ servitutis officio, Nobis immerentibus, & planè inopinantibus commissum suscepimus, inter non obscuras gratulationes, quibus protectionem Nostram a dilectissimo Populo exceptam fuisse cognovimus, hanc intelleximus non improbabilem lætitiæ causam circumferri, quod nempe ad eum delata esset gubernandi regendique potestas, qui temporalis Romane Ecclesiæ Domini, totiusque Ditionis Ecclesiasticæ res, atque rationes, tum ipso natalium veluti jure, tum maxime usu, ac diuturna consuetudine, perspetas penitus, atque exploratas habere censeretur. Cum qua sanè opinione non immerito forsân de Nobis præconcepta, alteram quoque in Subditorum animis junctam statuere, jam usque a primis Pontificatus Nostrî exordiis curavimus, semperque augere & confirmare curabimus; ut scilicet rerum cognitioni dudum per Nos acquisita, & potestati Nobis Divino consilio collata parem omninò voluntatem, & curam ad eorum commoda investiganda, & ad ea pro viribus promovenda, paterno pectore Nostrò infixam esse, & agnoscant, & sentiant Hujus verò voluntatis, studiique Nostrî cum multa ad hunc diem argumenta per Nos edita, multique salutaris effectus in Populorum levamen, utilitatemque derivati fuerunt; tum verò nullum magis jucundum, utilemque fructum iisdem accedere posse putamus, quam quod pensatum diu matureque consilium, superioribus tandem diebus ad optatum finem, Deo adjuvante, perduximus; ut scilicet generalem, atque perpetuam Commerciî libertatem inter plerasque Ecclesiasticæ Ditionis Provincias, plenamque rerum vendendarum, atque emendarum, & convehendarum facultatem, suprema auctoritate Nostra, atque mansurâ in ævum concessione statureremus; sub certis legibus, & conditionibus, quas ad propositum Nobis, & unice spectatum, utilitatis publicæ scopum magis pertinere judicavimus. Sicut enim volumus, per speciem largioris rerum abundantie in singulis Locis, atque Provinciis conservandæ; fertiliùm Terrarum, Fundorumque Dominis, atque Cultoribus, in media perceptorum fructuum affluentia, aliarum rerum omnium egestate laborantibus; aliisque vicissim conterminis ejusdem Apostolicæ Sedis Subditis, in ipso vicine ubertatis conspectu, fame, ac penuria afflicti; paucorum privatorum aviditati de Provincialium vexatione questum, & lucrum comparari: Ita summopere Nobis cordi est, ut quæ de rore Cæli, & de pinguedine Terræ felicibus Ecclesiæ Romane Ditionibus concessa est rerum copia, nec in alienorum commodum, cum Subditorum detrimento, derivetur; nec iis potissimum Locis, quibus præcipua Dei largitate tributa est, aut detestabilibus negociatorum artibus, aut intempestivâ & improvidâ exportatione, depereat. His omnibus plenissimè consulum esse volumus per ea, que fusc statumimus, & decrevimus in Scheda Nostrî Motus proprii, quam nuper Chirographo Nostrò obfirmamus, cujus tenor talis est.

LIII.

Procuriam.

Expectatio Subditorum Sanctæ Sedis in Pontificis exaltatione.

Amor Pontificis in Subditos.

Ejusque argumenta

Signanter modo in statuendo libero Commercio inter Provincias Ditionis Ecclesiasticæ.

Juxta prudentem methodum in ejus Chirographo contentam,